

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

mgr Joanna Jóźwiak - Mastalerz

Historia

Szkoła Podstawowa (klasy IV – VIII)

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie MEN
2. Statut szkoły
3. Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania
4. Procedury prowadzenia elektronicznej dokumentacji przebiegu nauczania, zarządzania danymi i kontroli frekwencji. Dziennik elektroniczny
5. Podstawa programowa dla II etapu edukacyjnego

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW:

1. Narzędzia sprawdzania, czas trwania i częstotliwość:

- sprawdzian - jedna godzina lekcyjna, od 1 do 3 w semestrze,
- kartkówka - 5 - 10 minut, co najmniej jedna w każdym dziale,
- aktywność – stosowanie plusów i minusów, które po zsumowaniu dają ocenę, przeważnie na każdej lekcji,
- zadanie na lekcji – w grupie lub indywidualne, w miarę potrzeb,
- praca twórcza – plakaty, infografiki wykonywane na lekcji, w miarę potrzeb.

2. Ocena za aktywność uwzględnia:

- przygotowanie do lekcji,
- wypowiedzi na lekcji,
- pracę w grupie,
- posługiwanie się pomocami naukowymi (mapy, atlasy, słowniki itp.),
- uważanie na lekcji.

3. Prace pisemne :

- a) kartkówka - obejmuje materiał z 3 ostatnich tematów lub z podanych zagadnień, forma - kilka krótkich odpowiednio punktowanych pytań,
- b) sprawdzian - obejmuje materiał z jednego działu, forma - test zawierający pytania otwarte lub zamknięte, mapy, teksty źródłowe, infografikę. Każdemu pytaniu przyporządkowana jest określona liczba punktów. Może wystąpić zadanie dodatkowe, dla chętnych, którego prawidłowe wykonanie podnosi ocenę o tyle %, co równowartość jednego stopnia w górę. Podczas sprawdzianu za niewłaściwe zachowanie (np. próby ściągania) uczeń może dostać minus. 3 minusy powodują otrzymanie oceny 0% bez możliwości jej poprawienia. Gdy uczeń zostanie przyłapany na ściąganiu – otrzymuje również ocenę 0% bez możliwości poprawy,
- c) w przypadku nieobecności ucznia podczas sprawdzianu uczeń sprawdzian ten pisze na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły. Może go nie pisać tylko w przypadku zwolnienia z obowiązku przez nauczyciela.

4. Poprawy ocen następują w uzgodnionym przez nauczyciela i ucznia terminie.

5. Ocena bieżąca i jej kryteria:

- a) ocena wyrażona będzie w %,
- b) każda aktywność ucznia będzie miała jasno określone kryteria oceniania i przypisaną

maksymalną liczbę punktów, z której następnie zostanie wyliczony procent:

- sprawdzian, kartkówka – za każde zadanie przydzielona liczba punktów;
- zadanie na lekcji, praca twórcza – albo przypisane punkty do zadań, albo po 10 punktów za:

staranność, estetykę;

merytoryczność;

pomysłowość;

kompletność;

samodzielność;

- praca w grupie – po 10 pkt za:

precyzyjność;

czas wykonywania;

stopień zaangażowania;

stopień współpracy z członkami grupy;

efektywność

- aktywność – uczeń otrzymuje plusy i minusy:

za każde kolejne 5 plusów – 100%

za każde kolejne 5 minusów – 0 %

przed wystawianiem oceny semestralnej czy rocznej wstawia się:

kolejne 100 % za przynajmniej 1 nowy plus,

80 % za 1 nowy minus,

60 % za 2 nowe minusy,

40 % za 3 nowe minusy,

20 % za 4 nowe minusy.

4. Klasyfikacyjna ocena śródroczna i roczna:

- brany jest pod uwagę poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej sformułowanych przez nauczyciela na początku roku szkolnego,
- nauczyciel w okresie wystawiania proponowanych ocen informuje i omawia z uczniem proponowaną ocenę.
- skala ocen:

6 - celujący

5 - bardzo dobry

4 - dobry

3 - dostateczny

2 - dopuszczający

1 – niedostateczny

- przy wystawianiu oceny nauczyciel będzie posilkował się również następującymi kryteriami ocen:

- skala ocen:

stopień celujący – 98 – 100%

stopień bardzo dobry – 90 – 97%

stopień dobry – 71 - 89%

stopień dostateczny – 50 – 70%

stopień dopuszczający – 30 – 49%

stopień niedostateczny – 0 – 29%

WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z HISTORII:

1. Uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana możliwe jest najczęściej w przypadku, gdy:
 - uczniowi grozi wystawienie oceny niedostatecznej,
 - uczeń uzyskał średnią % na pograniczu danych widełek (np. 48 czy 69 %),
 - nauczyciel „waha się” między dwoma stopniami.
2. Również rodzic ucznia może wnioskować o uzasadnienie wystawionej proponowanej oceny oraz o możliwość jej podwyższenia.
3. Nauczyciel uzgadnia z uczniem warunki uzyskania wyższej oceny np. poprzez:
 - ponowne napisanie sprawdzianu z wybranego działu,
 - napisanie kartkówki z podanych zagadnień,
 - wykonanie dodatkowego zadania (referat, plakat itp.),
 - ustną odpowiedź,
 - uzupełnienie notatek w zeszycie itp.
4. Wyboru sposobu na uzyskanie wyższej oceny dokonuje nauczyciel indywidualnie dla każdego ucznia uwzględniając jego potrzeby rozwojowe, możliwości psychofizyczne oraz specyficzne trudności w uczeniu się.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCE Z REALIZOWANEGO PRZEZ SIEBIE
PROGRAMU NAUCZANIA:**

KLASA IV:

1. Dział I: Uczeń:

- zna pojęcia: historia, ojczyzna,
- rozróżnia i wymienia źródła historyczne: materialne: pisane, niepisane, niematerialne,
- rozróżnia przyczynę od skutku, umie do nich zadać pytanie,
- potrafi określić wiek na podstawie daty, określa połowy wieków,
- wymienia chronologicznie nazwy epok historycznych,
- potrafi podać daty wyznaczające granice epok,
- zna i wskazuje na mapie historyczne regiony Polski,
- czyta mapę posługując się jej legendą.

2. Dział 2: Uczeń:

- zna daty: chrztu Polski, misji św. Wojciecha, zjazdu w Gnieźnie, koronacji Bolesława Chrobrego, utworzenia Akademii Krakowskiej, zawarcia unii w Krewie, bitwy pod Grunwaldem,
- zna podstawowe informacje o postaciach: Mieszku I, Dobrawie, Bolesławie Chrobrym, Ottonie III, Konradzie Mazowieckim, Kazimierzu Wielkim, Jadwidze, Władysławie Jagielle, Zawiszy Czarnym, Ulrichu von Jungingenie, Mikołaju Koperniku,
- wymienia i wskazuje elementy budowy zamku i klasztoru
- wymienia i wskazuje elementy wyglądu rycerza,
- wymienia zajęcia zakonników,
- wyjaśnia pojęcia: giermek, dynastia, paż, pasowanie,
- zna skutki chrztu i zjazdu w Gnieźnie,
- zna przyczyny zawarcia unii w Krewie,
- zna dokonania Kazimierza Wielkiego,
- zna historię misji, śmierci i grobu św. Wojciecha.

3. Dział 3: Uczeń:

- zna daty: obrony Jasnej Góry przed Szwedami, powstania Chmielnickiego, odsieczy Wiednia, powstania kościuszkowskiego, III rozbioru Polski, utworzenia Legionów Polskich i hymnu, wybuchu powstania listopadowego, wybuchu powstania styczniowego,
- zna postacie: Jana Zamoyskiego, Bohdana Chmielnickiego, Stefana Czarnieckiego, Jana III Sobieskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, Tadeusza Kościuszkę, Romualda Traugutta, Marii Skłodowskiej – Curie,
- wyjaśnia pojęcia: szlachta, husaria, oświecenie, obiady czwartkowe, kosynierzy, branka,
- wymienia skutki wojen XVII w. oraz skutki III rozbioru Polski
- zna nazwiska kilku polskich noblistów.

4. Dział 4: Uczeń:

- zna daty: wybuchu I wojny światowej, odzyskania niepodległości, bitwy warszawskiej, wybuchu II wojny światowej, Wybuchu powstania sierpniowego,
- zna postacie: J. Piłsudski, E. Kwiatkowski, Irena Sendlerowa, Karol Wojtyła, Lech Wałęsa
- wymienia przyczyny i skutki budowy portu w Gdyni,
- rozwija skróty: COP, II RP, AK,
- wyjaśnia, co oznaczają określenia: cud nad Wisłą, orlęta lwowskie, Szare Szeregi, plebiscyt

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCE Z REALIZOWANEGO PRZEZ SIEBIE
PROGRAMU NAUCZANIA:**

KLASA V:

1. Dział 1: Uczeń:

- wymienia korzyści z umiejętności rozpalania ognia,
- porównuje i rozróżnia koczowniczy i osiadły tryb życia,
- rozumie znaczenie rzek i kanałów nawadniających dla pierwszych cywilizacji,
- zna postacie: Hammurabiego, Mojżesza, Salomona, Mesjasza,
- wymienia osiągnięcia: Sumerów, Egipcjan, Chińczyków,
- zna hierarchię w społeczeństwie egipskim,
- wyjaśnia pojęcia: monoteizm, politeizm, rewolucja neolityczna, menora, pismo klinowe, hieroglify, papirus, Tora, mumia, hinduizm,
- umiejscawia na mapie pierwsze cywilizacje i rzeki, nad którymi one powstały.

2. Dział 2: Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: hoplon, hoplita, falanga, polis, agora, demokracja, Hellada, ostracyzm, Geruzja,
- wymienia etapy życia chłopców w Sparcie,
- zna postacie: Sokrates, Platon, Arystoteles, Perykles, Leonidas, Sofokles, Arystofanes, Fidiasz, Myron,
- zna elementy teatru greckiego – 3 aktorzy, tylko mężczyźni, maski, koturny, chór,
- wymienia, kto był pełnoprawnym obywatelem Aten,
- wymienia dyscypliny pięcioboju,
- zna daty i charakter bitew: pod Maratonem, Termopilami, Salaminą, Platejami,
- rozróżnia głównych bogów greckich, ich zajęcia i atrybuty,
- wskazuje na mapie: Helladę, Macedonię, Persję i greckie polis w Azji Mniejszej,
- czyta mapę Grecji i Bliskiego Wschodu (odszukuje informacji na podstawie legendy).

3. Dział 3: Uczeń:

- zna daty: powstania Rzymu, utworzenia republiki, zamordowania Juliusza Cezara, utworzenia cesarstwa, wydania edyktu mediolańskiego, wprowadzenia zakazu wiary w inną niż chrześcijańska, podziału cesarstwa, upadku Rzymu,
- porządkuje chronologicznie najważniejsze etapy istnienia Rzymu,
- zna postacie: Romulusa i Remusa, Tarkwiniusza Pysznego, Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta, Konstantyna Wielkiego, Teodozjusza Wielkiego, Romulusa Augustulusa, Horacego, Wergiliusza,
- wyjaśnia pojęcia: imperium, republika, patrycjusze, plebejusze, prowincja, barbarzyńca, akwedukt, termy,
- wymienia nazwy i główne zajęcia rzymskich urzędników (dyktatora, konsula, pretora, cenzora, kwestora, trybuna ludowego),
- wymienia organy władzy w republice (zgromadzenie narodowe, senat, urzędnicy),
- zna i rozpoznaje na rysunku dokonania Rzymian (Koloseum, drogi, łuk triumfalny, akwedukty, termy, Panteon, Circus Maximus, kolumna Trajana),

- wymienia 2 spisane prawa rzymskie,
- wyjaśnia przyczyny osłabienia cesarstwa,
- wymienia sposoby zabijania pierwszych chrześcijan.

4. Dział 4: Uczeń:

- zna daty: upadku Konstantynopola, hidżry, koronacji Karola Wielkiego, traktatu w Verdun, schizmy wschodniej, początku i końca krucjat, podpisania konkordatu wormackiego,
- wyjaśnia pojęcia: hidżra, dżihad, meczet, Koran, cerkiew, ikona, arabeska, inwestytura, ekskomunika, Konstantynopol, schizma wschodnia. Konkordat,
- wskazuje na mapie podział państwa Franków,
- rozróżnia osiągnięcia Bizancjum i Arabów,
- zna podstawowe różnice między katolicyzmem a prawosławiem (głowa kościoła, język, obrządek, świętynia),
- zna postacie: Chłodwiga, Karola Wielkiego, Allacha, Mahometa, Ottona I, Urbana II, Grzegorza VII, Justyniana I Wielkiego,
- wymienia 3 najważniejsze zakony rycerskie,
- wyjaśnia nazwę krucjat,
- wymienia skutki krucjat,
- wymienia 5 filarów islamu.

5. Dział 5: Uczeń:

- wymienia stany w średniowieczu i wie, który czym się zajmował,
- rozumie słowa / pojęcia: system feudalny, lenno = feudum, wasal, senior, lokacja, zasadźca, trójpółowka, suzeren, paż, giermek, patrycjusz, pospólstwo, plebs, relikwiarz, relikwia, kopista / skryba,
- przyporządkowuje zajęcie do danego stanu,
- charakteryzuje style średniowiecznej architektury: romański i gotycki, wymienia elementy,
- rozpoznaje styl ze zdjęcia budowli,
- zna cechy rycerza wg kodeksu,
- wymienia i wskazuje na rysunku elementy budowy zamku i miasta.

6. Dział 6: Uczeń:

- zna daty: chrztu Polski, bitwy pod Cedynią, wydania Dagome iudex, misji świętego Wojciecha, zjazdu w Gnieźnie, koronacji Bolesława Chrobrego, koronacji Bolesława Śmiałego, podziału Polski na dzielnice,
- umie dopasować wydarzenie do panującego wówczas władcy,
- wymienia i rozumie przyczyny i skutki chrztu Polski oraz zjazdu w Gnieźnie,
- wymienia królów Polski (władców koronowanych),
- Wyjaśnia pojęcia: kurhany, senior, Perun, dzielnica senioralna, danina, kasztelan, Swaróg,
- umiejscawia na mapie plemiona polskie,
- umiejscawia na mapie poszczególne dzielnice książąt po podziale oraz zna nazwy dzielnic i imiona tych książąt.

7. Dział 7: Uczeń:

- zna daty koronacji: Przemysła II, Wacława II i Władysława Łokietka,

- zna daty: sprowadzenia Krzyżaków, zjazdu w Gąsawie, bitwy pod Legnicą, założenia Akademii Krakowskiej, śmierci Kazimierza Wielkiego, unii w Krewie, bitwy pod Grunwaldem,
- wyjaśnia słowa: rozbięcie dzielnicowe, zasada senioratu, dyplomacja, Orle Gniazda, monarchia stanowa,
- zna postacie: Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego, Przemysła II, Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły,
- zna przyczyny i skutek sprowadzenia Krzyżaków,
- ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego,

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCE Z REALIZOWANEGO PRZEZ SIEBIE
PROGRAMU NAUCZANIA:**

KLASA VI:

1. Dział 1. Uczeń:

- rozumie pojęcia: attyka, mecenat, kopuła, reformacja, kontrreformacja, protestantyzm, freski, arkady, humanizm,
- zna daty: wynalezienia druku, odkrycia Przylądka Dobrej Nadziei przez Diaza, odkrycia Ameryki przez K. Kolumba, dopłynięcia do Indii, wystąpienia M. Lutra, wyprawy Magellana, soboru w Trydencie, pokoju w Augsburgu,
- dopasowuje odkrywcę do odkrycia (Bartłomiej Diaz, Krzysztof Kolumb, Vasco da Gama, Amerigo Vespucci, Ferdynand Magellan),
- wymienia przedstawicieli renesansu i ich dzieła (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael Santi, Erazm z Rotterdamu, Mikołaj Kopernik, Jan Gutenberg),
- wymienia skutki odkryć geograficznych dla Europy i Ameryki,
- rozumie przyczyny i skutki reformacji,
- wymienia twórcę, miejsce i nazwę nowych odłamów chrześcijaństwa (kalwinizm, luteranizm, anglikanizm),
- zna najważniejsze postanowienia Soboru Trydenckiego

2. Dział 2: Uczeń:

- zna daty: konstytucji Nihil Novi, wybuchu wojny z Krzyżakami, rozejmu z Krzyżakami, hołdu pruskiego, zawarcia unii realnej z Litwą, śmierci Zygmunta Augusta, wydania aktu konfederacji warszawskiej, pierwszej wolnej elekcji,
- zna postacie: Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Iwana IV Groźnego, Bony Sforzy, Mikołaja Reja, Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta, Albrechta Hohenzollerna, Jakuba Wujka, Henryka Walezego,
- wyjaśnia, kim była szlachta, jak się dzieliła, gdzie i jak mieszkała, jaką władzę sprawowała, jakimi prawami się rządziła,
- wyjaśnia słowa: folwark, pańszczyzna, szkuta, flisak, układ geocentryczny, układ heliocentryczny, interrex, wolna elekcja, pacta conventa, innowierca, Państwo bez stosów, złoty wiek, sejmik, liberum veto, pospolite ruszenie, instrukcje sejmikowe,
- wyjaśnia rolę Wisły i Gdańska dla polskiej gospodarki,
- wymienia skutki hołdu pruskiego
- wymienia przyczyny unii realnej,
- wymienia wspólne i odrębne elementy państwa po unii,
- wymienia i umiejscawia na mapie narodowości zamieszkujące RON (Polacy, Litwini, Niemcy, Rusini, Żydzi, Tatarzy),
- zna główne wyznania religijne tych narodów oraz nazwy ich świątyń,
- wskazuje na mapie ziemie RP - sprzed unii: Mazowsze, Małopolska Wschodnia oraz ziemie przyłączone tuż przed unią: Podlasie Wołyń. Ukraina.

3. Dział 3: Uczeń:

- zna daty: bitew pod Kircholmem, Kłuszynem, Oliwą, wybuchu powstania Chmielnickiego, rozejmu w Andruszowie, obrony Jasnej Góry, pokoju w Oliwie, I i II bitwy pod Chocimiem, odsieczy Wiednia, pokoju w Karłowicach,
- umie wymienić i dopasować przyczyny wojen do konfliktu z danym państwem,
- wymienia skutki wojen i rozumie przejawy kryzysu państwa polskiego po wojnach,
- rozumie pojęcia: jasyr, janczarzy, husaria, rokosz, Sarmaci, Zaporozie = Dzikie Pola = Kozaczyzna, hetman, ataman, sułtan, barok, Kozacy,
- wskazuje cechy baroku,
- wymienia i wskazuje na rysunku elementy wyglądu szlachcica i husarza,
- czyta mapę na podstawie legendy do niej,
- zna i ocenia ważne postacie z tego okresu.

4. Dział 4: Uczeń:

- zna daty: Deklaracji Niepodległości USA, uchwalenia konstytucji USA, utworzenia Królestwa Prus, Deklaracji Praw Narodu Angielskiego,
- rozumie pojęcia: deizm, ateizm, oświecenie, klasycyzm, merkantylizm, manufaktura,
- zna postacie: Izaaka Newtona, Gabriela Fahrenheita, Jamesa Watta, Karola Linneusza, Kazimierza Pułaskiego, Tadeusza Kościuszkę, Karola Monteskiusza, Olivera Cromwella, Ludwika XIV, Marię Teresę i Józefa II, Fryderyka II Wielkiego, Piotra I Wielkiego,
- zna trójpodział władzy i wymienia poszczególne organy,
- wymienia wspólne elementy reform dla 3 sąsiadów Polski,
- rozumie skutek przeprowadzenia reform u naszych sąsiadów,
- rozróżnia monarchię parlamentarną od absolutnej,
- rozumie dlaczego koloniści usamodzielnili się od Anglii,
- zna i ocenia poglądy Jana Jakuba Rousseau,

5. Dział 5: Uczeń:

- zna daty: I, II i III rozbioru Polski, konfederacji barskiej i targowickiej, uchwalenia Konstytucji 3 Maja, powołania KEN, początku i końca obrad Sejmu Wielkiego, czarnej procesji, powstania kościuszkowskiego,
- rozumie pojęcia: insurekcja, konfederacja, kosynier, obiady czwartkowe, czarna procesja, prawa kardynalne,
- zna postacie: Stanisława Augusta Poniatowskiego, Stanisława Leszczyńskiego, Wojciecha Bogusławskiego, Tadeusza Kościuszkę, Jana Kilińskiego, Jana Dekerta, Stanisława Małachowskiego, Tadeusza Rejtana, Seweryna Rzewuskiego, Stanisława Szczęsnego Potockiego, Franciszka Ksawerego Branickiego,
- wymienia reformy Sejmu Wielkiego i postanowienia Konstytucji 3 Maja,
- wymienia i ocenia pozytywne działania Polaków w dobie upadku,
- rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku kraju,
- zaznacza na mapie ziemie i granice związane z rozbiorami,
- określa za pomocą mapy, do kogo należały poszczególne miasta w określonym czasie.

6. Dział 6: Uczeń:

- zna daty: wybuchu rewolucji francuskiej, ogłoszenia republiki francuskiej, wydania Kodeksu Napoleona, koronacji Napoleona, bitwy pod Austerlitz i Lipskiem, pokoju w Tylży, wyprawy na Rosję, utworzenia Legionów Polskich, stworzeni polskiego hymnu,
- wymienia i rozumie przyczyny rewolucji francuskiej,
- rozumie przyczyny odwrotu wojsk napoleońskich z Rosji,

- wyjaśnia pojęcia: Bastylia, burżuazja, jakobini, bitwa 3 cesarzy, konsulat bitwa narodów.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCE Z REALIZOWANEGO PRZEZ SIEBIE
PROGRAMU NAUCZANIA:**

KLASA VII:

1. Dział 1: Uczeń:

- zna daty: zakończenia Kongresu Wiedeńskiego, powstania Świętego Przymierza, początku wojny krymskiej, zakończenia wojny krymskiej, Wiosny Ludów,
- układa chronologicznie wydarzenia (wyżej wymienione plus Napoleon na Elbie, b. pod Waterloo, Napoleon na Św. Helenie),
- rozumie pojęcia: restauracja, legitymizm, równowaga europejska, metropolia. Industrializacja, proletariatus, manufaktura, urbanizacja, fabryka, rewolucja przemysłowa, Wiosna Ludów, kapitalizm,
- rozumie przyczyny i skutki rewolucji przemysłowej,
- charakteryzuje trudną sytuację robotników,
- zna główne założenie nowych ruchów politycznych (konserwatyzmu,liberalizmu, komunizmu, socjalizmu),
- zna postacie: E. Burka, A. Smitha, J. Watta, M. Faradaya, S. Morsa,
- wymienia najważniejsze wynalazki (maszynę parową, parostatek,parowóz, telegraf),
- określa do jakiego państwa polskiego należały W.K. Poznańskie oraz Królestwo Polskie,
- krótko charakteryzuje i ocenia Wiosnę Ludów

2. Dział 2: Uczeń:

- zna daty: nadania konstytucji Królestwu Polskiemu, utworzenia legalnej opozycji, wybuchu powstania listopadowego, detronizacji cara przez sejm polski, obrony warszawskiej reduty przez Ordona, początku Wielkiej Emigracji, rabacji galicyjskiej i powstania krakowskiego, Wiosny Ludów na ziem.pól. w tym powstania wielkopolskiego,
- zna postacie: J. Lelewela, J. Chłopickiego,J. Bema, F. Chopina, J. Słowackiego, E. Raczyńskiego, A. Towiańskiego, Jakuba Szeli, Emilii Plater,
- wymienia przyczyny i skutki powstania,
- rozumie czym była rusyfikacja i germanizacja,
- krótko charakteryzuje zabory pod względem gospodarczym i kulturalnym
- rozumie pojęcia: emigracja, rabacja galicyjska, romantyzm, katorga, rusyfikacja, emisariusz, uwłaszczenie, konfiskata,
- zna charakter, najważniejsze bitwy powstania,
- zna nazwy i dopasowuje legalne i tajne organizacje do działalności w kraju przed powstaniem, po powstaniu i na emigracji.

3. Dział 3: Uczeń:

- zna i podaje dokonania sławnych naukowców: T. Edisona, A.Bella, F.Zeppelina, K.Benza, G. Marconiego, braci Wright, braci Lumiere, W. Roentgena, D. Mendelejewa, M. Skłodowskie – Curie, K. Darwina, R. Fultona, G. Stephensona,

- zna daty wojny secesyjnej, zjednoczenia Włoch i Niemiec,
- zna najważniejszy skutek wojny secesyjnej,
- zna państwo dominujące i osobę, która przyczyniła się do zjednoczenia Włoch i Niemiec,
- wymienia korzyści z posiadania kolonii,
- wymienia i wskazuje na mapie kolonie brytyjskie,
- wyjaśnia słowa: kolonia karna, kraj, w którym nigdy nie zachodzi słońce, perła w koronie brytyjskiej, sufrażystki, emancypacja,
- wymienia działacza i główne założenie ideologii: komunizmu, anarchizmu, chadecji.

4. Dział 4: Uczeń:

- zna daty: wybuchu powstania styczniowego, uwłaszczenia chłopów w zab. Rosyjskim, rugów pruskich, strajku dzieci we Wrześni, polskich demonstracji po krwawej niedzieli, strajku szkolnego w Wielkopolsce,
- zna postacie: R. Traugutta, S. Brzóska, H. Cegielskiego, H. Sienkiewicza, M. Drzymały, S. Wyspiańskiego, J. Matejki, W. Witosa, R. Dmowskiego, M. Konopnickiej, L. Waryńskiego,
- rozumie pojęcia: germanizacja, rusyfikacja, rugi pruskie, Kulturkampf, uwłaszczenie, branka, inteligencja, ziemiaństwo, pozytywizm, represje, ustawa kagańcowa,
- podaje przykłady rusyfikacji i germanizacji,
- zna przedstawiciela i główny postulat partii: ND, SDKP, PSL, W. Proletariat,
- rozwija skróty: ND, SDKP, SDKPiL, PSL, PPS ,
- wyjaśnia jaki obszar, dlaczego miał autonomię i na czym ona polegała,
- wyjaśnia charakter powstania styczniowego,
- uzasadnia dlaczego Niemcy i Rosja walczyli z kościołem katolickim na ziemiach polskich.

5. Dział 5: Uczeń:

- zna daty: zamachu w Sarajewie, wybuchu wojny, końca wojny, rozejmu w Compiègne, pokoju w Wersalu, bitew pod Cuszimą, Tannenbergiem, Verdun, aktu 5 listopada, przystąpienia USA do Wojny, rewolucji lutowej i październikowej w Rosji, orędzia T.W. Wilsona,
- wymienia państwa i inne nazwy sojuszy: trójporozumienia i trójprzymierza,
- wymienia przyczyny wojny,
- zna postacie: W. Lenina, Franciszka Ferdynanda, J. Piłsudskiego, I.J. Paderewskiego, J. Hallera, L. Trockiego, T.W. Wilsona, G. Rasputina,
- wyjaśnia pojęcia: wojna pozycyjna, ziemia niczyja, okopy, zasieki, kocioł bałkański, bolszewicy, Błękitna Armia, Czeka
- wymienia nowe rodzaje broni,
- wyjaśnia dlaczego zaborcy obiecywali Polakom powstanie ich państwa,
- charakteryzuje rewolucje w Rosji (miesiąc wybuchu, kto abdykował, nazwy powstałych rad, podział komunistów, tezy kwietniowe, 2 dekrety, nazwa nowej republiki),
- omawia postanowienia konferencji paryskiej w sprawie Polski (jej granic)

6. Dział 6: Uczeń:

- zna daty: powstania Ligi Narodów, utworzenia ZSRR, krachu na giełdzie w NY, programu New Deal, przejęcia władzy przez A. Hitlera, ustaw norymberskich, konferencji w Monachium, Anschlussu (przyłączenia) przez III Rzeszę Austrii, podpisania tajnego paktu Ribbentrop-Mołotow,

- zna postacie: Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego, Józefa Stalina, Heinricha Himmlera, Francisca Franco, Franklina D. Roosevelta,
- rozumie pojęcia: noc kryształowa, antysemityzm, Lebensraum, sowchoz, totalitaryzm, New Deal - “Nowy Ład” , indoktrynacja, demilitaryzacja, autorytaryzm, pakt antykominternowski,
- wymienia postanowienia traktatu wersalskiego,
- umiejscawia na mapie nowe granice i państwa, powstałe po I wojnie światowej,
- zna zwycięzcę wojny domowej w Hiszpanii,
- zna postanowienia i skład państw Konferencji Monachijskiej,
- charakteryzuje kulturę XX-lecia międzywojennego.

7. Dział 7: Uczeń:

- zna daty: wybuchu powstania wielkopolskiego, uchwalenia małej konstytucji, bitwy warszawskiej, plebiscytu na Śląsku, uchwalenia konstytucji marcowej i kwietniowej, przyłączenia Litwy Środkowej do Polski, zamachu majowego Piłsudskiego,
- zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Lucjana Żeligowskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego, Józefa Becka
- wyjaśnia znaczenie słów: orlęta lwowskie, cud nad Wisłą,przewrót majowy, sanacja,
- wymienia i ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCE Z REALIZOWANEGO PRZEZ SIEBIE
PROGRAMU NAUCZANIA:**

KLASA VIII:

1. Dział 1: Uczeń:

- zna daty: ataku Niemiec na Polskę, ataku ZSRR na Polskę, rozejmu fr-niem, ataku Niemiec na ZSRR, ataku na Pearl Harbor, zamachu na Hitlera, zrzucenia bomba atomowa na Hiroszimę i Nagasaki, kapitulacji Niemiec, kapitulacji Japonii,
- wyjaśnia pojęcia: holocaust, Żegota, kamikadze, Lebensraum, państwo marionetkowe, kolaboracja, szczury Tobruku, polskie Termopile, wilcze stada, żabie skoki
- zna postacie: S.Starzyńskiego, T. Kutrzeby, P. Petaina, Ch. de Gaulla, D. Eisenhowera, D. MacArthura, A. Eichmanna, H. Himmlera, wielkiej trójki,
- wymienia dwie konferencje wielkiej trójki i jej najważniejsze postanowienia,
- wyjaśnia, co oznaczało i jak przebiegało „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”,
- zna przebieg wybranych bitew II wojny światowej,.
- Czyta mapę i wskazuje na niej kraje i informacje dotyczące przebiegu wojny,
- wyjaśnia i ocenia postępowanie Niemiec wobec ludności polskiej,
- ocenia użycie bomby atomowej.

2. Dział 2: Uczeń:

- zna daty: niem-sow. traktatu o granicach i przyjaźni, układu Sikorski – Majski, bitwy pod Monte Cassino, Manifestu PKWN, wybuchu powstania warszawskiego, kapitulacji powstańców,
- zna postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Sikorskiego, Ireny Sendlerowej, Witolda Pileckiego, Władysława Andersa, Antoniego Chruściela Montera, Leopolda Okulickiego Niedźwiadka, Edwarda Osóbki – Morawskiego, Winstona Churchilla,
- potrafi rozwinąć skróty: PPP, PKP, AK, PKWN, ZWZ, TRJN, Żegota,
- wymienia działania okupantów pod okupacją radziecką i niemiecką,
- rozumie i wyjaśnia pojęcia: plan Burza , “Nur für Deutsche”, znak Polski Walczącej , Szare Szeregi, Cichociemni, banderowcy, Volksliste,
- wyjaśnia, jak doszło do zbrodni katyńskie, kto jej dokonał, kto odkrył,
- wie, kto zginął w powstaniu warszawskim oprócz powstańców,
- wymienia zasługi Dywizjonu 303,
- wymienia miejsca kaźni Polaków (np. Pawiak, aleja Szucha, Palmiry),
- wyjaśnia, kim był kapral Wojtek,
- wie, czy były inne jednostki obok AK,
- czyta mapę , zaznacza na niej ziemie pod konkretną okupacją

3. Dział 3: Uczeń:

- zna daty: powstania ONZ, śmierci J. Stalina, roku Afryki, rozpoczęcia budowy muru berlińskiego, pierwszego lotu człowieka w kosmos, lądowania na księżycu,

- zna postacie: Nikity Chruszczowa, Leonida Breżniewa, Fidela Castro, Mao Zedonga, Jurija Gagarina, Neila Armstronga,
- rozumie pojęcia: żelazna kurtyna, pacyfizm, zimna wojna, kraje trzeciego świata,
- rozwija skróty: RFN, NRD, NATO, ONZ.
- wie, która część Niemiec była komunistyczna, a która demokratyczna.

4. Dział 4: Uczeń:

- zna daty: referendum ludowego, poznańskiego czerwca, konstytucji PRL, wolnych wyborów, grudnia na Wybrzeżu, marcowych strajków studentów,
- zna postacie: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka, Bolesława Bieruta, Jana Nowaka Jeziorańskiego, Stefana Wyszyńskiego,
- rozwija skróty: PRL, PZPR, PGR, WiN, MO, UB,
- rozumie pojęcia: kułak, przodownik pracy, czarny czwartek, żołnierz wyklęty, socrealizm, nacjonalizacja, centralne planowanie, kolektywizacja, Wolna Europa,
- prawidłowo czyta plakaty propagandowe,
- tworzy własny plakat na wzór PRL-owskiego,
- wymienia grupy, których prześladowano w PRL-u,
- umiejscawia na mapie ziemie odebrane Polsce w wyniku wojny, ziemie przyłączone po wojnie do Polski,
- czyta tekst źródłowy,
- charakteryzuje i ocenia polską gospodarkę.

5. Dział 5: Uczeń:

- zna daty: wolnych wyborów, wprowadzenia stanu wojennego, zniesienia stanu wojennego, podpisania porozumień sierpniowych, wybuchu strajku w Stoczni Gdańskiej, powstania NSZZ “Solidarność”, katastrofy w Czarnobylu, utworzenia Wspólnoty Niepodległych Państw, zjednoczenia Niemiec, wybrania papieżem Polaka,
- zna postacie: Stanisława Kani, Wojciecha Jaruzelskiego, Anny Walentynowicz, Lecha Wałęsy, Czesława Kiszczaka, Tadeusza Mazowieckiego, Jerzego Popiełuszki, Grzegorza Przemyka, Ronalda Reagana, Leszka Balcerowicza, Michaiła Gorbaczowa, Jacka Kuronia, Antoniego Macierewicza,
- wymienia kilka spośród 21 postulatów strajkujących stoczniowców,
- rozwija skróty: KOR, ROPCiO, NSZZ, OPZZ, KPN, WRON, TW, UOP,
- wyjaśnia słowa: pierestrojka, głośność, karnawał “Solidarności”, drugi obieg, ścieżki życia, wilcze bilety, kartki na żywność,
- wyjaśnia czym była i jak przebiegała Jesień Ludów,
- wymienia nowe kraje po rozpadzie ZSRR,
- czyta tekst źródłowy.

6. Dział 6: Uczeń:

- zna daty: rozpadu Jugosławii, pomarańczowej rewolucji i Euromajdanu na Ukrainie, uchwalenia obecnej Konstytucji RP,
- zna postacie: Borysa Jelcyna, Władimira Putina, Aleksandra Łukaszenki, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, prezydentów Polski po 1989 roku,
- wyjaśnia reformę gospodarczą Polski po 1989 r.,

- zna ogólny zarys wojen w Czeczeni, w Jugosławii,
- chronologicznie opisuje etapy powstania Unii Europejskiej,
- wymienia najważniejsze przyczyny współczesnych konfliktów,
- wie gdzie i o co prowadzone są współczesne konflikty,
- rozumie skutki współczesnych konfliktów,
- wyjaśnia podział na kraje pierwszego, drugiego i trzeciego świata,
- rozumie pojęcie globalizacji,
- rozumie i ocenia zabiegi współczesnych państw o ekologię